

Film

DRONNINGEN

Dansk drama
Regi: May el-Toukhy
Manus: Maren Louise Käehne & May el-Toukhy
Med: Trine Dyrholm, Gustav Lindh, Magnus Krepper, Stine Gyldenkerne, Liv Esmår Dannemann, Frederikke Dahl Hansen.
2 timer, 6 minutter
Aldersgrense: 15 år

Overlater lite til publikums egne vurderinger.

“ **Dronningen styrer ikke klar av drama-sjangerens verste fallgruve: oppstyltet, overtydelig sentimentalitet.** ”

❶ **IKKE SE:** Anne (Trine Dyrholm) setter sitt borgerlige liv på spill når hun innleder et forhold med sin tenårige stesønn. Men vår anmelder er ikke imponert.

Begge foto: Rolf Konow/ Storytelling Media

svak og sårbar, og hans historie skal, på forutsigbart vis, ta en tragisk «vending».

Dramaets klisjefallgruver. May el-Toukhy (født 1977) spillefilmdebut som manusforfatter og regissør hadde blitt en betydelig styggere og mindre «nyansert og nådeløs» historie hvis kjønnsrollene hadde vært snudd, et tankeeksperiment vi oppfordres til å utføre. Ja, kvinner kan også oppføre seg svinsk og dobbeltmoralisk, men er det så eksplosiv kraft i akkurat det?

Dronningen er en alvorlig, menneskelig dramafilm, ment for å skape samtaler og debatt. Man tilgir dermed ikke klisjeene og

den oppskriftsmessige handlingen på samme måte som i en erotisk thriller, der kontrakten mellom filmskaper og publikum er mer forpliktende. Slik blir *Dronningen* enda mer konstruert og kunstferdig enn Henrik Martin Dahlsbakkens sjangerforsøk *En affære*. Fjorårets norske film, der en lærer innleder et forhold med en elev, var et nokså vellykket spenningsdrama med overskudd, glimt i øyet og bakgrunnshistorier vi måtte gjette oss til. *Dronningen* styrer ikke klar av dramasjangerens verste fallgruve – oppstyltet, overtydelig sentimentalitet.

Den tvinger tankene og overlater lite til publikums egne vurderinger. Og det var vel ikke meningen.

Dyster tilstandsrapport

Djupt etisk og formanande tale av ein av dei fremste danske samtidsdiktarane: Med dikt, prosa og illustrasjonar får vi eit skremmande bilete av tilstanden på vår klote og ikkje minst av det bestialske mennesket.

MELDING
KNUT ØDEGÅRD
kultur@vl.no

Det er ofte i utkantane av det store medieblisset at det viktige skjer. Dette gjeld ikkje minst i rapportering frå det poetiske landskapet. Når poesien i våre dagar ein sjeldan gong vert synleggjort i store media (ein kan sjå genren som ein utrydnings-truga kunstart), manglar ofte dei viktigaste poetane.

I det nordiske poesilandskapet er det sjeldan ein støyter på danske Andreas Vermehren Holm og norske Jørn H. Sværen. Vi går då glipp av to diktarar som eg opplever som slektningar på det viset at dei baa freistar sjå klårt og formidla presist heilt fundamentale utfordringar i vår sivilisasjon.

Dei har gjendikta kvarandre, noko som ytterlegare styrkar denne oppfatninga av slektskap. No sist er det Sværen som har gjendikta ei ruvande bok av Holm: *Alle tegn i samme natt*.

Foto: Audiatur

Bok Poesi

Andreas Vermehren Holm
ALLE TEGN I SAMME NATT
Omsatt av Jørn H. Sværen
Forlaget H//O//F

“ **Her er ertid, samtid og framtid, fakta, myter, dikt og varsling kopla saman – stundom i ein og same tekst.** ”

Sjokkerande, brutalt. God lesning, Knut!, skreiv kulturredaktøren på lappen som fylgde boka til denne meldaren. God lesnad, javisst. Men vond, til tider sjokkerande, brutal lesnad.

Boka inneheld dikt, prosa og bilete som til saman skapar eit skremmande bilete av livet på Tellus. Det er tale om ein trilogi der forfattaren har revidert dei tre bøkene *Antropocen kreatur*, *Planetarisk vesen* og *Skapningenes lovsang*. Forlaget kallar utgåva ein antropocentrilogi. Antropocen er foreslått av den nederlandske atmosfærekjemikaren og nobelprisvinnaren Paul Crutzen som namn på det geologiske tidsalderen vi no er inne i.

Vonde varsel. *Alle tegn i samme natt* er samansett av ulike lit-

terære uttrykk og av bilete, ein god del av materialet er sitat eller omskrivne sitat frå tidlegare litteratur og minnar mange stader om mareritt og dommedagsprofetiar. Her er urtid, samtid og framtid, fakta, myter, dikt og varsling kopla saman – stundom i ein og same tekst.

Eg les trilogien både som dyster tilstandsrapport og varsel om noko som kan bli endå mykje, mykje verre. Det gjeld sjølvsagt dette som dei fleste no er merksame på med forsøpling av kloden og ytre miljø, men òg den indre oppløysinga med mangelen på empati med skaparverket. Holm går langt i å framstilla mennesket som den store øydeleggjaren, den grådige og ansvarslause skapnaden som utnyttar, slaktar og utryddar liv og økosystem på Tellus. Han viser ikkje berre fram vår mangel på empati med medmenneske, men med dyr, og i somme av tekstane får vi samanstillingar av slaktehus og krigsskildringar der menneskedyret herjar hatefullt og grådige.

Endetid? Det er ein djupt etisk og formanande tale som stig ut av desse boksidene, som det står på side 125: Den ugudelige nedkaller en forbannelse over sine etterkommere. Er det då berre undergang og endetids ragnarok som ventar oss? Nei, som den visjonære volvas syner som vart skrivne ned for 800 år sidan, augnar ein òg hos den svært samtidige diktar Andreas Vermehren Holm ei von – om vi tek åtvaringane på alvor.

Det er vanskeleg å plukka ut sitat frå dette tette og mangefasetterte diktverket, det er komplekst og utdrag kan lett bli misvisande i høve til den konteksten dei står i. Eg nøyer meg difor med å skriva som kulturredaktøren: God lesning, men leggja til at dette er ingen hyggelesnad og ingen søndagsskuletekst.

ORGELKONSERT

Alessandro Bianchi

Verker av Bonnet, Miller, Hielscher, Vierne, Clementoni, Cucinotta, Respighi, Bourgeois

Oslo domkirke lørdag 31. august kl. 12.00

Billetter kr 100 ved inngangen

Oslo domkirke